

Вадим Ткаченко,
старший викладач кафедри педагогіки
вищої школи і освітнього менеджменту
Черкаського національного університету
імені Богдана Хмельницького

ДОСЛІДНИЦЬКИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Глобальні зміни в системі підготовки майбутніх учителів, як і в системі освіти загалом, умотивовують потребу в переосмисленні сучасної професійної підготовки педагогічних кадрів. Суспільство потребує фахівця нового творчого типу, що спроможний реалізувати науковий пошук. Сформульований соціальний запит можна задовольнити лише за умови залучення студентів до дослідницької діяльності під час навчання у ВНЗ.

Майбутнього вчителя необхідно готувати до керівництва дослідницькою діяльністю учнів, щоб викладання дисциплін набуло пошукового характеру. За висловом Т. Зорочкиної, потрібно підготувати такого вчителя, який би пішов шляхом дослідника: усе досліджував, здобував власний досвід, удосконалював свою педагогічну майстерність [1]. В. Сластьонін наголошував, що науково-дослідницький потенціал у системі професійної підготовки вчителя має відповідати таким стандартам: обізнаність випускника ВНЗ із сучасною наукою, наявність початкового досвіду пошукової роботи, уміння застосовувати наукові методи для виконання практичних завдань, готовність створювати нові наукові цінності [2, с. 67].

Логіка аналізу спонукає до думки про те, що суспільство потребує творчої, самостійної, мислячої особистості, формування якої починається з розв'язання проблемної ситуації, пов'язаної з психічними труднощами, протиріччями. Навчальна проблема містить об'єктивні протиріччя [3], саме в навчанні розкриваються всі грані сутності дослідницького підходу.

Для адекватного застосування дослідницького підходу в навчанні майбутній учитель фізичної культури повинен опанувати спектр дослідницьких умінь, стосовно сутності яких у науковій літературі запропоновано різні думки. Поняття «дослідницькі вміння» витлумачене, з одного боку, як властивість особистості, що характеризує здатність до пошуково-перетворювальної діяльності в освітньому процесі, а з іншого – як здатність здобувати нові знання, уміння й навички, які сприяють професійному розвитку та саморозвиткові [4].

К. Степанюк характеризує дослідницькі вміння майбутніх учителів як інтегративне утворення розумових і практичних дій, що оптимізують провадження багатофункційної пошукової діяльності для виконання професійних завдань [5, с. 64]. В. Андреев вважає, що дослідницькі вміння

– це здатність застосовувати в умовах розв'язання навчальної проблеми прийом певного наукового методу пізнання [6].

Більш докладно описує сутність цього поняття В. Базурін, стверджуючи, що дослідницькі вміння – це вміння спланувати й реалізувати науковий пошук, розробити замисел, логіку і програму дослідження, дібрати наукові методи та вміло їх застосувати, організувати й провести дослідницько-експериментальну роботу, опрацювати, проаналізувати та оформити у вигляді наукового тексту отримані результати, сформулювати висновки, успішно їх захистити перед товариством провідних учених і спеціалістів у науковій галузі [7].

Саме дослідницький підхід у навчанні оптимізує підготовку творчого, спроможного до самовдосконалення, самовиховання вчителя-науковця. Упровадження описаного підходу вимагає високого рівня педагогічної кваліфікації майбутнього вчителя, а отже, і високого рівня підготовки до провадження дослідницької діяльності.

Список використаних джерел

1. Зорочкіна Т. С. Педагогічні умови підготовки майбутніх учителів до роботи з обдарованими учнями початкової школи : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Зорочкіна Тетяна Сергіївна. – Черкаси, 2011. – 379 с.

2. Козуб М. В. Формирование профессиональной готовности будущих учителей физической культуры к осуществлению здоровьесберегающей деятельности в школе : дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Козуб Марина Васильевна. – Елец, 2007. – 221 с.

3. Бризгалова С. І. Проблемне навчання в початковій школі : учеб. посіб. / С. І. Бризгалова. – Вид. 2-ге, іспр. і доп. – Калінінград : Вид., 1998. – 91 с.

4. Волинець Ю. О. Формування дослідницьких умінь у студентів – майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://elibrary.kubg.edu.ua/763/2/J_Volynets_RSSFEPE_15_PED_PI.pdf.

5. [Степанюк К.](#) Дослідницькі уміння в контексті загальнопедагогічної підготовки майбутніх учителів початкової школи / К. Степанюк // [Психолого-педагогічні проблеми сільської школи](#). – 2012. – № 43 (2). – С. 62–67.

6. Андреев В. И. Эвристическое программирование учебно-исследовательской деятельности : Методическое пособие. – М. : Высшая школа, 1981. – 240 с.

7. Базурін В. М. Показники вагомості інформаційно-комунікаційних технологій для розвитку дослідницьких умінь майбутніх учителів математики і фізики. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/.../62